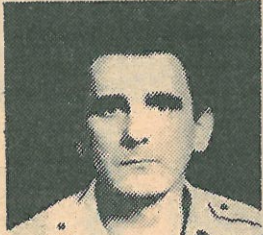

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden

Angleški taborniki v Mariboru

MARIBOR, Podpredsednica skupščine občine Maribor Brigita Kuhar je sprejela skupino tabornikov iz Greenwicha, ki so kot gostje občinske zveze tabornikov in skupščine občine Maribor obiskali Slovenijo. Poudarila je, da se njihov obisk vključuje v razne oblike sodelovanja, ki že obstajajo med Mariborom in tem angleškim mestom. Lani so mariborski taborniki obiskali Greenwich.

Angleški taborniki so več dni skupaj s taborniki 11. SNOUB Miloš Zidanšek iz Maribora taborili v okolici Mozirja. Obiskali so tudi pohorski turistični center ter si ogledali znamenitosti Ptuja, Bleda in drugih slovenskih krajev.

Tudi drugo svetovno prvenstvo v veslanju, ki ga bo Bled doživel
prihodnji mesec, bo na visoki ravni - Še bogat kulturni program

BLED - Manj kot en mesec nas loči od največje veslaške prireditve v Jugoslaviji, od svetovnega prvenstva, ki bo na Bledu od 28. avgusta do 9. septembra, ko se bodo na jezeru pomerili za naslove svetovnih prvakov veslači in veslačice iz 32 držav. Organizacijski komite je imel pred dnevi svojo redno sejo, na kateri so pregledali, delo posameznih komisij. Kar 12 različnih komisij deluje v okviru organizacijskega komiteja, saj je potrebno pripraviti vse za čimboljše počutje 1500 športnikov in drugih članov reprezentanc.

Kot je dejal predsednik častnega odbora SR v veslanju Ivan Maček Matija, je Bled že pred trinajstimi leti dobil odlične ocene za organizacijo SR, enake pohvale pa morajo delavci pri organizaciji požeti tudi letos. Velike svetovne manifestacije niso samo lokalnega značaja, temveč je to priložnost za ponovno afirmacijo Bleda, Slovenije in vse Jugoslavije. "Moramo potrditi ugled Jugoslavije kot dobrega organizatorja, zato moramo napeti vse moči, da bomo pripravljeni sprejeti športnike koncem prihodnjega meseca".

Predsedniku organizacijskega komiteja Janezu Zemljariču so predsedniki posameznih komisij poročali o delu, ki so ga opravili in povedali kaj bi bilo potrebno še postoriti do slovesne otvoritve na Bledu.

Pri investicijah vse poteka po načrtu, tako da bodo vsi objekti pravočasno nared, od sodniških tribun hangarjev, televizijskih podijev in drugo. Pripravili so tudi scenarij za otvoritev, ki bo na blejskih ulicah, posebno pozornost pa so posvetili kongresu FISA, ki bo v času prvenstva na Bledu. Tudi v pogledu propagande so dela pri koncu. Izdali bodo značke, nalepke in ostalo s simbolom prvenstva. Pri vseh

podobnih velikih prireditvah, kjer je veliko športnikov in drugega osebja, je poseben problem stanovanje in prehrana, to kočljivo vprašanje so že rešili v celoti, tako da po tej plati ni več nobenih posebnih skrbi.

Že od sedaj je akreditiranih blizu 120 tujih novinarjev, fotografov in TV komentatorjev, fotografov komentatorjev, pričakujejo pa še enako število jugoslovenskih zastopnikov sedme sile, boje na gladini jezera bodo lahko gledalci doma pred televizorji spremljali v 22 državah sveta.

Med prvenstvom bo vladal na Bledu poseben prometni režim, saj je biser Gorenjske obdan le z eno cesto, ki bo v tem času zelo obremenjena. Pripravili so veliko parkirnih prostorov za motorizirane gledalce, postavili bodo novo vertikalno in talno signalizacijo, tako da bo Bled dobil novo podobo. Okolica Bleda in sama urejenost mesta bo v veliki meri pripomogla k vtisu obiskovalca. Da pa ne bo v času prvenstva govora samo o veslanju, so organizatorji pripravili tudi bogat kulturni program, od nastopa folklorne skupine, promenadnih koncertov, pop skupin iz Velike Britanije, do koncerta

ansambla bratov Avsenik. Skoraj vsa veslaška tekmovanja na Bledu so dokaj dobro obiskana, tako bo poskrbljeno tudi za gostinstvo in prehrano gledalcev na cilju v Zaki in

ob progi. Člani organizacijskega odbora se zavedajo, da je ostalo le še malo časa do prvega štarta, vendar ni bojazni, da se z organizacijo ne bi izkazali tudi tokrat.

SLOVENKA — PRVA
AMERIČANKA V VESOLJU

Med osmimi tisoči prijavitelcev za naslednjo fazo vesoljskega programa NASA je bilo izbranih šest žensk in devetindvajset moških. Vsi ti kandidati so predvideni za nalogo: servisna vesoljska vozila za zvezo s sateliti. Med izbranimi kandidatkami za posadko teh vesoljskih vozil je tudi devetindvajsetletna Judith Resnik, očitno slovenskega porekla, doma iz znane slovenske naselbine v Akronu, Ohio. Bodoča astronautka Resnikova je po poklicu inženirka elektrotehnike, ki je obranila tudi doktorsko disertacijo iz biomedicine.

V razgovoru z reporterjem enega od clevelandskih dnevnikov je Judith Resnik dejala, da se bo naslednja faza Nasinega vesoljskega programa začela v začetku prihodnjega leta in da pričakuje, da bo do srede osemdesetih let opravljenih po petdeset do šestdeset potovanj vesoljskega "avtobusa" na leto. Posadka tega vozila naj bi štela po tri do sedem ljudi. Judith Resnik je dejala, da je pripravljena na vse naloge, ki jih morajo opravljati vesoljci, in da bo zagotovo tudi hodila v vesolju.

Pred vključitvijo v Nasin vesoljski center je

Judith Resnik delala v razvojnem oddelku držbe Herox v Kaliforniji.

PRESENETLJIVA
ARHEOLOŠKA NAJ-
DBA V ORMOŽU

V Ormožu so arheologi te dni izkopali znamenite keltske peči, bogato kulturno dediščino arheološke keramike.

Ormoške najdbe so razkrili v zemlji ob hotelu, kjer so začeli postavljati nov hotelski prizidek. Arheologi ptujkega pokrajinskega muzeja so izkopali tri lončene peči iz drugega stoletja našega štetja, ki so lepo ohranjene, medtem ko sta dve keramični peči iz iste dobe precej razdrobljeni. Med izkopanimi najdbami so tudi kamnite sekire. Hotel je sklenil, da najdene peči postavi v novem delu hotelskega objekta kot spomin na keltsko kulturo.

1,882.289 Slovencev

Ljubljana (Tanjug)

Koncem letošnjega prvega polletja je v Sloveniji živelo 1,882.289 ljudi. Od tega jih je 913.400 živeli v mestih, 968.889 pa je bilo nemstnih prebivalcev. To število prebivalcev je za približno 9 odstotke večje kot ob popisu 1971. leta.

Na prebivalstva seveda vplivajo predvsem naravna gibanja, namreč rojstva in smrti. V dokajšnji meri pa je zlasti v zadnjem času število prebivalstva na posameznem območju odvisno tudi od preseljevanja prebivalcev.

Z razvojem gospodarstva prebivalstvo zapoša slabše razvite in kmetijske predele in se seli ter zaposluje v večjih mestih. Tod pa seveda ni prostora za vse.

Zato je tudi vedno več takih, ki so se naveličali živeti v mestih in se za stalno ali pa le za konec tedna spet selijo v okolico mest.

Število prebivalcev v desetih največjih slovenskih mestih po registru prebivalstva v juniju 1979. leta: Ljubljana 259.107, Maribor 128.154, Celje 38.062, Kranj 31.832, Trbovlje 16.634, Jesenice 18.312, Koper 22.508, Nova Gorica 18.059, Novo Mesto 14.778, Velenje 16.830.

Bled je že pripravljen
in hoče utrditi ugledKar po domače... *so*

Skoraj ni organizacije danes v Avstraliji, ki se ne trudi, da bi ustvarila vsaj po eno priredbo v duhu "Leta otroka 1979". Šolske razstave, tekmovanja, koncerti, folklorne prireditve, izleti, telovadni nastopi, gledališke predstave, izdajanje knjig, revij, brošur i vse kar si možgani ljudi, ki jim je pri srcu mladina, morejo izmisliti, je in še bo v teku letošnjega leta na vrsti v vseh deželah sveta.

Peter Ustinov, Orson Wells, Danny Kay in številna visoka imena svetovno znanih umetnikov zalagajo svoje talente za dobrobit otrok.

Za nas Slovence je ta zadeva malo bolj težka. Upati je, da so se tudi naše sobotne šole pridružile šolam drugih etničnih skupin v predvajanju skupnih programov. Zdaj se nam res nudi ena najlažjih prilik, da se v tem smislu tudi mi izkažemo. Ne smemo imeti občutka, da smo premajhni za soudeležbo te vrste. Vse kar si človek zamisli je mogoče ustvariti - samo volje je treba in seveda tudi fantazije in znanja. Kadar se kdo naših spomni, da bi priredili kaj neobičajnega, navadno se takoj pajde drugi, ki mu pravi: ti si sanjač. Morali bi se zavedati in že enkrat sprejeti dejstvo, da se ravno v sanjaranju razvije domišljaja in da je domišljija temelj ustvarjanja. Zato je naravnost grešno, da ljudi, ki izražajo ideje, s katerimi bi naše ime v Avstraliji moglo zavzeti vidnejše mesto med ostalimi etničnimi skupinami, rušimo.

Ni dolgo kar sem se pogovarjala z nekim rojakom o možnostih, ki jih imamo, da bi "nekaj spravili skupaj", kot se prav po domače reče, v smislu letošnjega leta, ne samo v naših šolah, za katere mi srce veleva, da bodo v temu pogledu prav gotovo kaj storile, ampak tudi v naših društvih. Omenila sem rojaku, da bi bilo lepo če bi naši otroci provabili otroke kakšnega drugega naroda v eno naših društev, oziroma bi vsa društva storila to isto, to je, da prežive en dan skupaj v naših prostorih ob skupni zakuski, rajanju in otroških pomenkih. Slovenci smo

več ali manj vedno samo v svojem krogu, kar je nezdravo za rast duha.

Najslabše kar moremo storiti pa je, da ne navajamo naše otroke k družabnemu stiku z otroci ostalih narodov. Večina smo že tako ozkega obzorja, da ni izgleda, da bi se mogli privaditi občevanju z drugimi narodi; z Italijani in Avstrijci še nekako, in z ostalimi Jugoslovenskimi narodi - pa še to ne v zadostni meri. To mi je že nekolikokrat padlo v oči. Vrše se odlične jugoslovenske prireditve a Slovencev ni toliko, da bi jih prešteli na deset prstov, kaj šele dvajset. Srce me zaboli, ko vidim, da je naše bratstvo bolj na papirju kot v srcu.

No, in v tem pogovoru z rojakom mi je padlo na misel, da bi naša društva povabila v goste za en dan otroke iz Vietnama. Kar razrogačeno me je pogledal. Pravi, sli si neuneumna? Kako pa se bodo pogovarjali? Nič lažjega za otroke. Nasmeh, pogled, dotik ročic, skupaj pri polni mizi, nekaj poskocnič, igric, in dan bi jim še prehitro minil. Na to je pristal ampak je najdel takoj drugo težavo. Vietnamci... Če ravno njih povabimo, kaj ni že samo to več ali manj izraz rasnega predsodka? Nikakor ne.

UNESCO v Avstraliji v eni svojih mesečnih brošur ravno naproša vse etnične skupine, da bi izkazale gostoljubnost vietnamskim otrokom na katerikoli način; celo družine, brez ozira na narodnost so naprošene, da bi vsaj za par ur povabile enega ali dva Vietnamčeka v svoj dom. Saj so to najlepši, najtoplejši koraki, ki vodijo k zbliznavanju narodov. In ravno za to ima Avstralija odlične pogoje. Avstranci niso ravno navdušeni za tujce. Mi Slovenci pa smo res gostoljuben narod. Ali bi ne bilo lepo, če bi naša društva priredila, recimo, dan Viethamskim otrok? Mislim, da je to eden najlažjih načinov za nas odrasle, pa ča tudi nismo starši, da doprinesemo svoj delež za to res zgodovinsko leto. Lokale imamo, srce tudi, in prepričana sem, da bi nam en tak dan bil v veselje vsem.

Pavla Gruden

JUGOSLOVANI
PRIVARČEVALI ŽE
STO MILIJARD

BEOGRAD

Jugoslovani so od začetka leta do konca maja privarčevali 100,040 milijarde dinarjev, kar je 51 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Tako je letošnje leto glede varčevanja najuspešnejše v zadnjih desetih letih.

AFORIZMI

Vse vec jahacev in vse manj konj.

V boju proti lakoti predpisujejo siti dieto. Za uspešen lov v kalnem je potrebno dosti svetlobe. Nepismeni pisejo zgodovino s kriki.

J. Mrkalj - Kadmus

S KRSTOM I ZVEZDOM U SLUŽBI NARODA

PUTUJ IGUMANE, NE MISLI NA MANASTIR

Emitujući nedavno portret prote Milana Smiljanića, "hrabrog ratnika, časnog duhovnika i uglednog društveno-političkog radnika", Beogradska televizija je kroz sećanja čoveka koji "krst nosi, a zvezdom se ponosi" oživela mnoge zanimljive događaje i ličnosti iz novije srpske i jugoslovenske istorije.

Kada se pre nekoliko godina povukao iz aktivnog političkog života, popularni i uvek vedri prota je ispraćen počastima i priznanjima kakva sleduju čoveku koji je šest decenija verno služio svojoj zemlji i narodu.

Povodom 85. rođendana i dugogodišnjeg značajnog društveno-političkog rada, predsednik Tito je protu Smiljanića odlikovao Ordenom Republike sa zlatnim vencem. U srdačnim i toplim čestitkama koje su protu uputili povodom 85. rođendana, najviši rukovodioci Srbije su pored ostalog rekli:

"Kao veran sin svoga naroda vi ste se u najsudbonosnijim trenucima naše zemlje uključili u borbu svih naših naroda i narodnosti za nacionalno i socijalno oslobođenje... Svojim dugogodišnjim predanim radom i ličnim primerom dali ste poseban doprinos probedi naše revolucije, izgradnji narodne vlasti, produbljivanju bratstva i jeinstva i stvaranju novih društvenih odnosa u našoj zemlji".

Nešto kasnije protu Smiljaniću je stigla "čestitka" i iz Amerike. Jedan od onih koji su izdali zemlju i našli utočište u SAD poručio je protu da će zajedno sa dobijenim odlikovanjem visiti na vešalima "kad oni dođu". Protu je na tu poruku uzvratilo onom narodom: "Putuj igumane, ne brini za manastir. Ako smo bili u stanju da slobodu izvojujemo, umećemo i da je sačuvamo."

ISTORIJSKI SKUP U SLOBODNOM BEOGRADU

Čovek koji je u penziju otišao sa bogatim i do

poslednje stranice ispunjenim bilansom duhovne i političke aktivnosti, na pozornici nove Jugoslavije pojavio se u vreme kada se od nove narodne vlasti mnogo tražilo a malo joj se nudilo.

Bilo je to onih ratnih dana 1944. kada se još dobar deo Jugoslavije nalazio pod vlašću okupatora. Tada, u tek oslobođenom Beogradu, punom ruševina i svežbih grobova, 9. novembra 1944. godine sastala se velika Antifašistička skupština narodnog oslobođenja Srbije. U sali Kolarčevog narodnog univerziteta okupilo se oko 800 delegata u vojnim uniformama, seljačkim koporanima i građanskim odelima. Oni su stigli sa oslobođene teritorije Srbije i neposredno sa fronta.

U takvoj atmosferi na govornici se pojavio i sedokosi čovek u sveštenučkoj mantiji. Bio je to prota Milan Smiljanić, delegat Zlatiborskog sreza. Pozdrav i poruku koju je Skupštini doneo iz svoga kraja izgovorio je na način koji je izazvao jednodušno odobravanje.

"Drugovi i drugarice, braćo i sestre, dolazim sa Zlatibora i iz Užica, da u ovom nadasve svečanom momentu pozdravim našu hrabru oslobodilačku vojsku i predstavnike oslobodilačkih odbora Srbije i ostalih pokrajina. Da ih pozdravim i da im kažem da se u potpunosti, u svemu, slažemo sa njihovim radom i u potpunosti i u svemu slažemo sa onim što su do sada u vojničkom i političkom pogledu doneli".

"Kod nas, u narodu našeg kraja, nastavio je prota, za nekoga kad stekne pa ne ume stečeno da sačuva kaže se: "Stekao ali nije zavezao. Takvu smo mi situaciju imali 1918. godine, kada je narof 1918. godine, kada je narod stekao ali političari nisu zavezali pa su oni koji su bili prvi postali poslednji, a oni koji su bili poslednji došli među prve. Da ne bi toga bilo, ja vam drugiovi kažem, da smo došli da pomognemo da stečeno vežemo, i to ne tvrdu petlju, već nerazdrešiv čvor".

Podsećajući skupštinu na žrtve pale u borbu sveštenik sa Zlatibora je rekao da oni koji su ostali na bojištu nisu pobedili, jer sa njihovih grobova čuju poruku:

"Gde je padoh, ti ćeš poći,

Što ne mogoh, ti ćeš moći...

Što ja počeh, ti produži, Još smo dužni, ti oduži".

"Kada sam 1942. godine došao u Beograd, govorio je dalje prota, i upitao jednog prijatelja šta se radi ovde, tada mi je on otprilike rekao: - E, moj pope Milane. Znaš li kako se zove ono doba kada se poslednji lučevi utule pa dok prvi petli ne zapevaju? To doba se zove gluvo doba noći. I u to doba ko ide po selu? Idu veštice, uvkodlaci i vampiri. Narod u to doba neće da izlazi iz kuće. Eto, to vam je, braćo, najbolja karakteristika vremena za tri i po godine okupacije."

Izveštač lista "Politika" je zabeležio da je ovaj obdareni govornik, pun zdrave narodne mudrosti, dugim aplauzom pozdravljen kada je objasnio za kakav se poredak bori nova narodna vlast. Podižući uvis stisnute pesnice, on je rekao:

"Smatram da ću pogoditi misli svih vas, ako kažem: i mi se borimo za novi poredak, samo nećemo da taj poredak bude poredak natčoveka i potčoveka, već hoćemo da bude poredak svečoveka. I mi se, braćo i sestre, borimo za crvenu zastavu, ali nećemo da na toj zastavi bude slomljen krst, već zvezda petokraka".

POZDRAV ZVEZDI PLAMENOJ

Prepričavajući partizansku pesmu o zvezdi crvenoj koja je "visoko zatreptala i na naše kape pala", prota Smiljanić je rekao da nikakve opreke ta crvena zvezda nema sa krstom koji on nosi na čelu, niti ima opreke sa osećanjima koja ima kao Srbin i sveštenik.

Govor koji je, kako su hroničari zabeležili, "besumnje izazvao došli da pomognemo da stečeno vežemo, i to ne tvrdu petlju, već nerazdrešiv čvor". Zlatibora je završio pozdravom:

Protamilan Smiljanić

TITA VOLIM A BOGU SE MOLIM

Kada se jednom našao na nekom parastosu u zlatiborskom selu Nikojevićima, protu Smiljaniću je prišao njegov poznanik, ratnik sa Solunskog fronta, Radovan Stojanović iz Krive reke. Pošto su se pozdravili, Stojanović mu se obratio: "Pope Milane, slušam te, dobro čitaš, nisi ništa zaboravio".

"Nisam, kaže prota, zašto bih zaboravio, ja sve redovno obavljam"

"Ama ja bih te nešto upitao", smeška se Stojanović onako šeretski.

"Pa, pitaj, kaže prota, zašto se ustručavaš?"

"Reci mi, molim te, koga varaš, boga ili Tita? Obojici ne možeš verno služiti"

"Ne, Radovane, odgovori prota. Ne varam ni boga ni Tita. Bogu se molim, a Tita volim, i tako ostajem veran i jednom i drugom".

Protamilan Smiljanić sa svojim zemljacima

... Bojim se, ako budem ređao, da ću nekoga preskočiti. Ako prvo pozdravim Tita, bojim se da ću se ogrešiti o onog partizana koji proletoz dode bos po snegu mojoj kući u jednoj izvidničkoj patroli i ne htede da primi opanke koje sam mu nudio... Zato drugovi i drugarice, braćo i sestre, hoću da pozdravim sve one koji nose u srcu i na čelu zvezdu crvenu".

Danas, sa distance od preko trideset godina života u socijalističkoj zajednici, teško je preneti se u atmosferu prve slobodne skupštine održane u senci rata i borbe koja je još trajala i tražila nove žrtve. Mladi čitalac verovatno teže može da shvati šta su takav govor i takva podrška čoveka iz sveštenučkog reda značila za samu Skupštinu i za javnost koja je s velikom pažnjom pratila njen rad.

Ali, ostanimo zasada na tome da je delegat u mantiji sa skupštinske govornice ispraćen burnim aplauzom, dok su se mnogi učesnici pitali: ko je pop koji tako govori?

Nastavak u sledećem broju